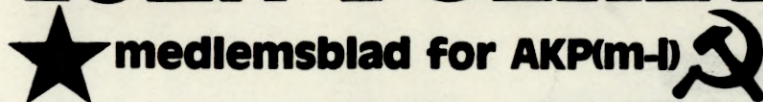
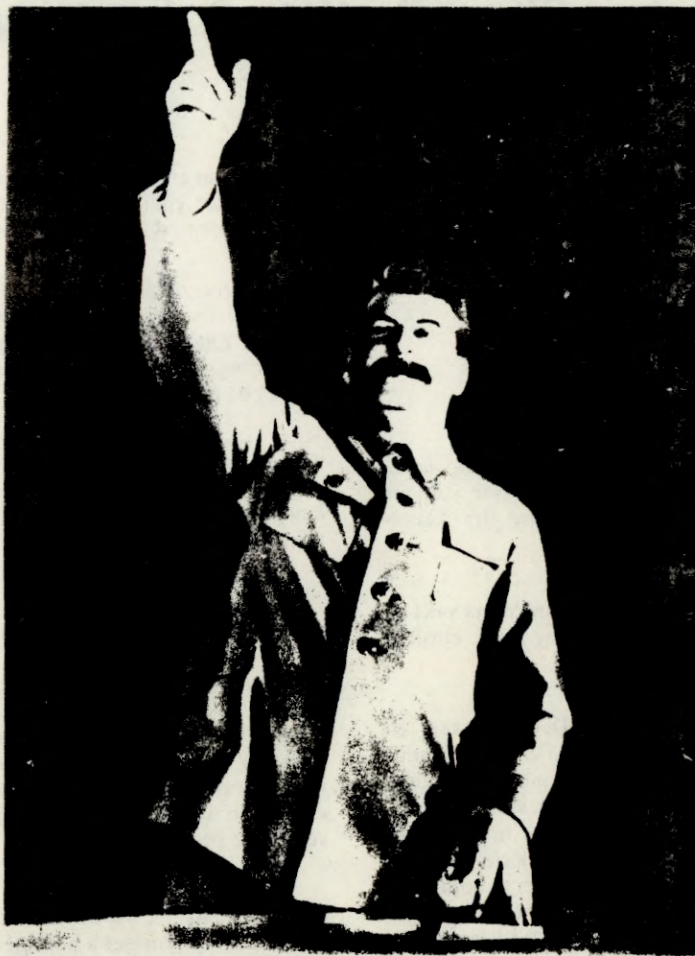

TJEN FOLKET

Mai 1976

FRAM FOR SKARPE PROGRAMDISKUSJONER!

LEDER

Om nominasjonene til valg av SK på 2. landsmøte	1
PROGRAMDISKUSJONEN	
Hovudmotsiinga: Borgarskapet mot det arbeidande folket	4
Mot linja med »to-fase-revolusjon»	5
Om allianse mellom proletariatet og bøndene under sosialismen	7
I krig: Taktiske allianser med borgerskapet nødvendig	9
Sjukepleierne tilhører arbeiderklassen	12
Hva er proletar? Om klasseanalyse av sjukepleierne	13

Arbeidsprogrammet fra -73: I hovedsak riktig politisk	15
---	----

FAGLIG POLITIKK:

Foreløpig oppsummering av diskusjonen på taktikken	
Polemikken mellom Ole og Arnold: Mot dogmatisme!	16
Fremmedarbeiderspørsmålet: Mot »Steng grensene»-parolen!	17

YMSE SAKER:

»Kamp mot all kvinneundertrykking» - Parola: Høyreopportunistisk	
»Kamp mot all kvinneundertrykking» - ei riktig linje	20

LEDER:

Materiale til møte om nominasjonar til val av SK på Partiets 2. Landsmøte

Alle avdelingane skal på eige møte drøfte nominasjonane til ny SK. Dette avdelingsmøtet skal drøfte *kriteria* for nominasjonane, såvel som å vurdere aktuelle kameratar i laga. Det materialet som vert presentert her, skal ligge til grunn for desse diskusjonane.

1. Kriterier for vurdering av kandidatane:

A. *Allment* må målsetjinga vera å nominera *mange* arbeidarar. Det må likeeins leggjast stor vekt på *politisk-ideologisk nivå*. Og *roynsler* frå klassekampen og revolusjonært arbeid.

B. Etter vår meining må kameratane leggja vekt på følgjande kriteriar i vurderinga av kvar einskild kamerat sitt kadidatur.

1) *Politisk og ideologisk nivå*. Dette må vere eit hovudkriterium i vurderinga av den einskilde kameraten. Evne til politisk analyse, grep om strategiske spørsmål og om taktikk, vilje til å studere marxismen-leninismen sine klassikarar og interesse for teoretisk arbeid er saker ein må trekkje inn for å vurdere nivaet til kadrane ein ønskjer å nominere. Vidare må klassestandpunkt, tilhøvet til massearbeid og grep om organisasjonsarbeid vera viktige moment i vurderinga av nivået.

Dette kriteriet, må etter nominasjonskomiteen si oppfatning vera det avgjerande når ein vurderar ein kamerat nominert til SK. Ifølge vedtektene skal SK veljast *blant* dei mest leiande og framskredne kameratane i partiet.

2) *»Fartstid» i partiet*. Etter vår meining må ein kamerat som vert nominert ha vore medlem av ml-rørsla *minimum* sia *partiskippinga*. Sjølv sagt vil vi

vurdere kameratar som ikkje oppfyller dette kravet, men det vil i alle høve vera eit viktig arbeidsprinsipp for nominasjonskomiteen.

3) *Lojalitet til partiet*. I nominasjonsarbeidet må det leggjast vekt på å finne fram til kameratar som har synt lojalitet til partiet, som har synt prinsippfasthet og ikkje vakling i samband med atak på partiet og partilina.

4) *Tilhøve til den moderne revisjonismen*. I nominasjonane må det leggjast vekt på å finne fram til kameratar som har synt evne til å føre kamp mot revisjonistiske avvik i partiet, som har skjona den moderne revisjonismen sin reaksjonære karakter og som har gått i brodden for kampen mot den moderne revisjonismen.

5) *Demokratisk sentralisme/partidisciplin*. I vurderinga av kameratar ein ønskjer å nominere må det leggjast vekt på at vedkommande har synt evne til å halde på den demokratiske sentralismen i arbeidet, at kameraten set partidisciplinen høgt, kjemper for einskapen i partiet og ikkje farer med splittingsverksemd og fraksjonsmakeri.

6) *Enkelt liv – hardt arbeid*. I vurderinga av kameratar ein ønskjer å nominere må ein leite etter kadrar som set partiet, arbeidarklassen og revolusjonen sine interesser føre sine eigne, som ikkje jagar etter rampelyset og personlege føremoner. Kandidatane må syne evne til hardt og uegennyttig arbeid og ikkje vera »søndags og solskinnskommunistar» som overordnar sine eigne, personlege interessar revolusjonen og partiet sine interesser.

7) *Diskvalifiserande eigenskaper*. Saker som karriere-

risme, kritisisme og fraksjonisme, samt andre typer grove ideologiske feil, må vurderast som diskvalifiserande. Likeeins må ein vurdere saker som alkoholmisbruk o.l. personlege eigenskaper, som diskvalifiserande for nominasjon.

8) *Klassestandpunkt.* I nominasjonane må det leggjast vekt på å finne fram til kameratar med eit mest mogleg rotfesta, proletarisk klassestandpunkt. Det må leggjast vekt på å finne fram til kameratar som er vuljuge til å sameine seg

med proletariatet. Særskilt viktig er det å ha skjøna *arbeidarklassen* si leiande rolle og naudsynet av å innrette arbeidet på *proletariatet* og proletariatet sine interesser. I djupaste meining tyder klassestandpunkt at revolusjonen, klassen og partiet sine interesser vert overordna alle andre interesser, og utgjer fundamentet og drivkrafta for det politiske arbeidet.

9) *Masseline.* Dette kriteriet tyder ikke korvidt ein kader er «kjekk og grei», men korvidt ein kader har gripi det marxistiske prinsippet om at *mobilisering av massane* rundt partiet sine liner og til revolusjonær handling må vera eit grunnleggjande prinsipp i kommunistane sitt arbeid.

10) *Kritikk og sjølvkritikk,* er eit heilt grunnleggjande prinsipp for eit kommunistisk parti og kommunistisk kaderar. Eit parti som gjev opp kritikk og sjølvkritikk vil utan tvil degenerere til eit borgarleg, revisjonistisk parti. Kaderar som ikkje evner å kritisere feil hos seg sjølv og i partiet, vil heilt sikkert rotne opp og spore av den revolusjonære vegen. Ein må difor leggja vekt på å vurdere kvaslags tilhøve til kritikk og sjølvkritikk dei kameratane har, som ein ønskjer å nominere.

C. Få eller ingen vil ha eit like høgt nivå til alle desse krava. Det er såleis viktig å gjera ei heilskapeleg vurdering av dei, og nominere utfrå denne. Sers viktig er det å sjå på utviklinga hos kameratane, og nominere utfrå korvidt dei er i utvikling på dei område kriteria strekar opp.

D. Elles vil vi gjerne nemne at kameratane bør skjerpe seg på å finne fram til dyktige, kvinnelege kameratar. Det finst framleis mykje borgarleg slagg i vurderingane av kvinnelege kameratar sitt arbeid og nivå, som fører til at det i val og vurderingar ofte er ein tendens til å «glømme» dei kvinnelege kaderane. Slike haldningar må det takast kamp mot i nominasjonsarbeidet.

Disse kriteriene betyr ei korrigerings av kriteriene som blei lagt til grunn for nominasjonsarbeidet foran landsmøtet i 1973. Den gangen blei det lagt for ensidig vekt på sosial og kjønnsmessig sammensetning av komiteen, og for lite vekt på spørsmål om politisk nivå, disiplin osv. Dette ga seg mest utslag i forberedelsene til landsmøtet og fikk ikke dominere valgene til SK. Men likevel representerte det en skadelig, revisjonistisk tendens som vi må være klar over og føre kamp mot.

De retningslinjene vi har lagt fram her, betyr at vi bevisst legger større vekt på å velge et ledende kollektiv som er stabilt i si politiske vurdering, har et bra klassestandpunkt, et høyt politisk og ideologisk nivå, og jobber oppofrende og lojalt for partiets og arbeiderklassens interesser enn å oppnå den eller den prosentvise sammensetninga av komiteen ut fra kjønnsmessige eller distriktsmessige vurderinger. På dette punktet må det ikke oppstå noen tvil.

Når vi også understreker behovet for å fremme kvinnelige kamerater, så er det fordi dette er en strategisk målsetning som vi må løse uten å gå på akkord med andre prinsipper.

E. I vurderinga av konkrete tilfelle, må ein sjølsagt sjå desse kriteria som ein innbyrdes einskap. Med unntak av pkt.1, er dei ikkje prioritert innbyrdes.

Vær dristige med å bringe fram kameratar til vurdering, men ver og dristige med å nytte kriteriene i diskusjonen.

På oppdrag frå SK/AU,
Nominasjonskomiteen.

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

Hovudmotseiinga: Borgarskapet mot det arbeidande folket

I førre nr. av TF var det ein artikkel som polemisererte mot mitt syn på hovudmotseiinga, slik eg la den fram på avdelingsdrøftinga av programutkastet. Sjøl om eg idag er meir i tvil på nokre punkt, skal eg her legge fram synet mitt og grunngje det meir omfattande enn det Oddleif gjer i artikkelen sin. Oppmodar også andre kameratar til å bruke TF aktivt i programdrøftinga, slik at vi gjennom hard meiningsbryting kan kvesse programma til ein best tenleg reiskap i kampen for revolusjonen.

Hovudmotseiinga i Noreg idag

Etter mi meining går hovudmotseiinga idag mellom borgarskapet på den eine sida og det arbeidande folket på den andre sida. Dette inneber at eg er samd med Oddleif i at monopolkapitalen *ikkje* er skilt ut som eiga klasse, men at den er det leiande sikitet innafor borgarskapet. Eg skal ikkje grunngje dette meir her, men seier meg samd i siste del av artikkelen til Oddleif.

Når det gjeld den andre sida: *det arbeidande folket*, så dekkjer denne etter mi meining både proletariatet og det arbeidande småborgarskapet på landsbygda. Skrivemåten på dette bør nok helst vere som i programmet frå 73: »Arbeiderklassa i nært samlag med osv...». Ved ein slik seiemåte vil ein streke under arbeiderklassa si leiing i klassekampen.

Kvifor det arbeidande folket?

På side 9 i utkast til nytt prinsipp-program står: »Egentlig må en nøyere analyse behandle småborgerskapet som flere klasser. De enkelte klassene innafor småborgerskapet skiller seg nemlig nokså betydelig fra hverand-

re.» Dette er eg heilt samd i, og eg skal her ta opp nokre punkt der det arbeidande småborgerskapet på landsbygda skil seg klart ut (har ikkje vurdert grundig om dette også vil gjelde for einskilte grupper av småborgerskapet i byane):

a) Dei er særst hardt undertrykte av borgerskapet, og lever under vanskelege økonomiske og sosiale tilhøve. Sjøl om dei eig produksjonsmiddel, er dette ofte ei rein formalsak, reelt er det bankar o.l. som har råderetten over desse prod.midla. Dei er utsette for eit hardt skattetrykk, hard økonomisk undertrykking, og klassene vert stendig raskare utraderte – proletariserte.

(Døme på ein formell eigerett til produksjonsmiddel kan vere lott-karen, som må halde ein del vegn for å kunne ta del i fisket, men det er redaren som *reelt* rår over bruken av reiskapen fordi han eig båten osv...).

b) dei tek ikkje sjølve del i utbygtinga – er ikkje ei type småkapitalistar. Dette kriteriet skil ut storbøndene og tilsvarande grupper innafor fisket. Det skil dei også på avgjerande vis frå store delar av småborgarskapet i byane. Småbønder og tilsvarande (lott-karar, sjarkfiskarar...) har i praksis ingen sjanse til å stige oppover klassemessig, tvertom går proletariseringa stendig raskare.

c) Dei har skarpe motseiingar til storbøndene, til bondemonopola og til klassestaten – tenk til domes over klassebasisen til skattestreiken på Hitra og andre stader ifjor.

Fleire punkt kunne nok vere nemnt, men *det sentrale er at desse gruppene har som klasser objektiv interesse av revolusjo-*

nen. Det er ikkje berre einskildpersonar innafor desse klassene som kan vinnast for revolusjonen, men som utkastet til program slår fast: »Småbønder vil virkelig ha mye å vinne på den sosialistisk revolusjonen, og de har en potensielt stor entusiasme for revolusjonen» (s. 7). Alliansen mellom proletariatet og desse klassene er av strategisk karakter – proletariatet treng desse klassene som faste allierte i revolusjonen.

Å seie at einskapen mellom proletariatet og desse klassene er viktigare enn motsetnaden mellom dei, inneber ikkje at det er enkelt å skipe ein slik allianse. Tvertom er det vanskeleg nok å sameine proletariatet for oppgåvene i revolusjonen, og sjølsagt endå meir komplisert når det er tale om grupper av småborgarskapet. Er heilt samd med Oddleif i dette, poenget er berre at hovudmotseiinga ikkje seier noko om det er enkelt eller vanskeleg – den er trekt mellom dei klassene som har objektiv interesse av sosialismen på den eine sida, og borgarskapet på hi sida. *Det arbeidande småborgarskapet står i eit motsetnadstilhøve til borgarskapet som på mange vis er likt motseiinga mellom proletariatet og borgarskapet.*

Argumenta mot å stille hovudmotseiinga slik

På avdelingsmøtet var ei av dei viktigaste innvendingane mot mitt syn at eg blanda saman spørsmålet om hovudmotseiinga med spørsmålet om kva slags alliansar proletariatet skulle skipe til i den revolusjonære kampen. Denne innvendinga meiner eg er feil først og fremst fordi allianse-spørsmålet er langt vidare (breiare) for proletariatet enn berre til det arbeidande småborgarskapet på landsbygda. Desse er rett nok dei viktigaste klassene proletariatet må få under si leiing, men dei er slett ikkje dei einaste. Proletariatet sin taktikk må grovt sagt vere utfrå prinsippet om å sameine flest mogleg klasser, lag og grupper under si leiing i kampen mot borgarskapet. Dette vil etter mi meining kunne vere storstedelen av småborgarskapet.

Vidare vil det vere ei oppgåve å nøytralisere andre delar av småborgarskapet (kanskje også grupper innafor borgarskapet) for i størst mogleg grad å isolere borgarskapet som klasse (om det er høve til det må ein sjølsagt også prøve å splitte borgarskapet).

Såleis meiner eg at dei som hevdar at eg blandar saman allianse-spørsmålet og spørsmålet om hovudmotseiinga, sjølve står i fare for å snevre inn spørsmålet om alliansar på farleg vis.

Oddleif seier i artikkelen sin at eg: »... blandar i ei mølge dei underordna motseiingane mellom borgar og småborgar, mellom proletar og småborgar – og hovudmotseiinga mellom proletar og borgar.» Som eg alt har peika på meiner eg einskapen mellom proletariatet og det arbeidande småborgarskapet er viktigare enn motsetnadene mellom desse klassene. Derfor inneber ikkje synet mitt ei utvisking av det som skil desse klassene, men berre den slutninga at desse motsetnadene er underordna i høve til hovudmotseiinga i samfunnet, dvs at likskapen mellom proletariatet sitt tilhøve til borgarskapet og bønder/fiskarar sitt tilsvarande tilhøve er viktigare enn motsetnadene mellom desse klassene.

Eg sa innleiingsvis at eg var meir tvilande til denne analysa idag. Skal ikkje oppsummere det her og no, men berre peike på at eg ikkje skjønar Oddleif si framlegging av tilhøvet mellom den grunnleggjande motseiinga og hovudmotseiinga. Sidan dette er den sentrale innvendinga mot mitt syn frå Oddleif si side, så stiller det delar av mi eiga analyse »på larvetøyer». Men denne oppsummeringa får heller kome i eit seinare innlegg. Håper andre kameratar vil svare på dette innlegget, og ta opp både det siste punktet og andre punkt.

JON

Kamerat Jon tar i dette innlegget opp eitt svart viktig pkt. i det nye forslaget til prinsippprogram, formuleringa av hovedmotsigelsen i Norge. Hans syn, at hovedmotsigelsen går mellom borgerskapet og det arbeidende folket står i motstrid til formuleringa i programforslaget og til kamerat Oddleif i forrige nummer, som sier at hovedmotsigelsen går mellom borgerskap og proletariatet. Kamerat Jon hevder at småbønder og fiskere står i

tilnærmet samme stilling i forhold til borgerskapet som proletariatet og at den følgelig kan regne disse gruppene inn som en del av den samme motsigelsen som proletariatets motsigelse til borgerskapet. Kamerat Oddleif vil i neste nummer komme med et svar og vi oppfordrer også andre kamerater til å delta i diskusjonen.

Red.

Proletariatet i Noreg må gripe makta for seg, skipe proletardiktaturet utan omveg

Spørsmålet om grunnleggjande steg i den norske revolusjonen er eit av dei viktigaste punkta i programdebatten. Lina om revolusjon utan forstadium har vore partiet si line, etter mitt syn er denne rett. Sjøl om denne lina omtrent aldri har vorti kritisert, så trur eg at dette likevel er eit stridsemne i rørsle. Berrlagte feil i klasseanalysen må etter mitt syn føre til at einskapen om strategien ikkje er fast og djup nok.

Proletardiktaturet er arbeidarklassas eiga makt

Dette tyder at arbeidarklassa grip makta for seg og for ingen andre klassar. Det vil seie: proletariatets diktatur over dei gamle herskarklassane og proletariatets ledelse over alle andre klassar. På dette viset vil eg seie at det er diktatur frå arbeidarklassa. Her skil proletariatets diktatur seg greit frå det nydemokratiske/folkedemokratiske diktaturet. Mao seier om dette skilet: Nydemokratiet skal regulere kapitalismen, medan proletariatets diktatur (pd) skal styrte han. At eit slikt førebunde strategisk steg ikkje kan lausrivast frå pd eller at det er stutt i tid, må aldri føre til at ein løyner dei grunnleggjande skilja som finst. Desse skilja finst i klassegrunnlaget for statsmakta, dei finst i den væpna makta og dei vil finnast i økonomisk politikk og i retningslinene for samfunnslivet. I samband med dette meiner eg at kamerat Øgrim gjer ein feil når han i fyrste artikkelen i RF umotivert

og ugrunna seier om nydemokratiet i den 3. verda at teoretisk må det kallast ei særskilt form for proletardiktatur. Eg kan ikkje meine anna enn at dette er feil, eg vil gjerne at han greier ut dette i staden for å slenge inn ein så viktig konklusjon nærast som eit bimoment. Kvifor er dette viktig? Fordi at åtak og linjer mot pd gjerne gjer seg ut for å vera »ei form for pd».

Knus teorien om antimonopolismen

Eg trur all gift som er spreidd frå revisjonismen i samband med deira såkalla tofasestrategi er det vi skal ta mest alvorleg i den strategiske debatten. Kjernepunktet i denne samanhengen er at revolusjonen sin fiende er einast monopolistoligarkiet. Vidare at »dei moderne mellom-laga» er viktigaste allierte og at det er mogleg og naudsynt med samarbeid med det ikkje-monopolistiske borgarskapet. Mitt syn er at skiljelinene innan heile borgarskapet ikkje er slik at ein

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

berre kan rette slaget mot oligarkiet, at det finnst ikkje noko nasjonal eller patriotisk borgarskap. Dessutan er det ikkje »det moderne mellomlaget«, men fattig- og småbøndene som er proletariatet sine beste stridsfelagar. Hovudpunktet om skiljene i borgarskapet og korleis dette ter seg i økonomien meiner eg kjem godt fram i polemikken til TØ i Røde Fane. Den grunnir godt kvifor revolusjonen må skipe proletardiktaturet beinveges.

Kan imperialistisk åtak og okkupasjon endre strategien?

Slike åtak er høgst trulege og dei kan skape mangslungne tilhøve. For å vurdere dette grundig må vi analysere med omsyn til kva supermakt som gjer åtak eller okkuperar, vi må vurdere kva omfang okkupasjonen har osv. Ei okkupasjon vil seie at hovudmotsiinga i Noreg vil gå mellom det undertrykte norske folket og den imperialistiske supermakta, men den vil ikkje endre motsigelsen mellom borgarskap og proletariat. Røynslene frå siste krig og dels frå EF-striden tyder ikkje på at store deler av borgarskapet vil verte nasjonalt og patriotisk. Alliansar i så leid er såleis lite trulege. Om den væpna makta så trur eg det er rett å seie at i beste fall vil ein i samband med åtak ha to våpenmakter i landet, ein borgarleg og ein proletær. *Strategisk* må ein då velje mellom desse, ikkje sameine dei. Vi må velje den proletære våpenmakta. Dette tyder på ingen strategisk endring i revolusjonen. Dette meiner eg gjelst for hovudlinene. Korleis proletariatet i krigen og under oppbygginga av si makt ter seg taktisk i høve til ei mogeleg borgarleg motstandshær er eit anna spørsmål, der det finst mange taktiske krokar inn under strategien.

Alt i alt konkluderar eg med at åtak og okkupasjon ikkje endrar strategien for pd.

Treng ikkje arbeidarklassa stridsfelagar?

Dette er eit viktig spørsmål, og rundt dette er det reist åtak på pd fordi det vil støyte bort forbundsfellene, vil føre til diktatur over andre deler av folket (Oskar i TF 10/75) To ting er naudsynt å halde fast på:

Den moderne arbeidarklassen er fullt i stand til å leie revolusjonen og bygge sosialismen, og den vil gjere det. Arbeidarklassen treng forbundsfellar frå andre klassar og lag fordi desse har interesse av sosialismen og fordi det vil tene sosialismen og kampen. Kven er desse forbundsfellane? Dei er fattigbøndene og småbøndene saman med fiskerne. Så vidt eg veit femner desse om 80 % av jordbruksfolket (110–120 000) i talet). Dei produserer over halvparten av verdiene, særskilt gjeld dette kjøt og mjølk. Det er to ting å seie om dei. Imperialismen gjev dei inga framtid samstundes med at dei er istand til å produsere mat. Dei er stridsfelagar for arbeidarklassa. Dei må vinnast for sosialismen.

Kva med dei små produsentane i byane?

Etter mitt syn finst det ein opportunistisk tendens til å late som om ein talar om dess med å nemne »melkehandleren på Grunerløkka«. Eg vil hevde at dette er å skjønne denne gruppa som er svært vidtfemnande med omsyn til verksemd, økonomi og vilkår. Samstundes er det ei heller lita gruppa. Vi finn mykje småborgarleg verksemd (etter kriteriet tilsette) i verksemd med høg teknologi, høgt utdanna arbeidskraft osv. Slike meiner eg ingen konsesjonar kan gis. Eg meiner vidare at den verksemda som liknar mest på den gamle handverkartradisjonen ikkje er nokon viktig del, fordi denne som svært mykje anna småverksemd (handelen) i dag er knytte

til borgarskapets verksemd og produksjon på eit grunnlag som pd har fjerna. Alt i alt meiner eg at store deler av småprodusentane i byane ikkje står for nokon viktig og sjølstendig produksjon som arbeidarklassen må dra føremon av. Eg kan heller ikkje sjå at dei skulle ha synt slik kampkraft mot borgerskapet at dette må bety omfattande konsesjonar frå arbeidarklassen.

Eg trur difor at småprodusentane i byane er støttespelar til borgarskapet, arnested for kapitalisme, framfor omfattande kraft for proletariatet og sosialismen.

Diktatur eller forbundsfellar?

Oskar greip fatt i at ein ikkje kan sameine ein klasse sitt diktatur og samstundes tale om forbundsfellar. Dette trur eg er eit viktig problem og eg trur det rører med det grunnleggjande draget ved pd.

Lenin sa fylgjande om pd. »Den klassen som har gripe den politiske makta i hendene, har gjort det i medvete om at den grip den aleine. Dette fell under omgrepet proletariatets diktatur. Dette omgrepet har berre mening når ein klasse veit at den aleine grip den politiske makta, korkje narrar seg sjøl eller andre med prat om ei ålmennfolkeleg-ålmennvald og av heile folket velsigna makt« (Siter av Stalin i *Leninismens Problem*, side 173, Svensk utgåve) Stalin sier vidare: Dette betyr likevel ikkje at denne klassen, proletarklassen, når den grip makta, den makta den ikkje delar og ikkje kan dele med andre klasser, ikkje har torv av hjelp og eit forbund med de arbeidande og utsogne massane frå andre klassar for å nå målet. (Same stad.)

Stalin nemner vidare at Lenin kallar pd ei særskilt form av klasseforbund mellom proletariatet og dei ikkje-proletariske delene av det arbeidande folket, eit forbund der proletariatet har leiinga og hegemoniet. Lenin løyser motseiinga mellom dikta-

turet og forbundet ved å seie at »diktaturet sitt høgste prinsipp er å halde oppe proletariatets forbund med bøndene for at proletariatet skal kunne holde fast på si leiande rolle og si statsmakt.» (Sitert av Stalin same stad.)

Her drøftar Lenin og Stalin den russiske revolusjonen sin strategi og taktikk, likevel kan vi trekke ut ållmenne prinsipp som og er gyldige for vår drøfting.

Oppsummering.

Revolusjonen må skipe proletardiktaturet beinveges.

Vi må kjempe mot heile borgarskapet.

Krig og okkupasjon endrar ikkje strategien.

Dei utsogne massane på landsbygda er dei fremste forbundsfellane. Diktaturet hindrar ikkje

korkje desse eller andre som forbundsfellar.

Dei små produsentane i byane kan ikkje reknast som forbundsfellar på line med massane på landsbygda.

Roar

PROLETARDIKTATURET —

Ei særskild form for samlag mellom proletariatet og dei ikkje-proletære laga i det Arbeidande folket

Så langt eg kan sjå, er det ei viktig grunnsetning i den marxist-leninistiske læra om proletardiktaturet som ikkje er formulert i kapittel VI, pkt. 23 i »Utkastet til prinsipp-program for AKP(m-l)».

Denne grunnsetninga gjeld tilhøvet mellom proletariatet og dei ikkje-proletære laga i det arbeidande folket under proletardiktaturet.

Eit samlag mot kapitalen

Lenin gjev eit klårt svar på korleis dette tilhøvet må vera. På ny og på ny seier han at det er eit prinsipp for proletardiktaturet å halda oppe samlaget mellom proletariatet og dei arbeidande bøndene. Ein stad seier han det slik:

Proletardiktaturet er »ei særskild form for klasse-samlag mellom proletariatet, fortroppen for det arbeidande folket, og dei talrike ikkje-proletære laga i det arbeidande folket (småborgarskapet, småkjøpmenene, bøndene, dei intellektuelle osv.), eller fleirtalet av dei. Dette er eit samlag mot kapitalen, eit samlag for å velte kapitalen heilt og fullt og underkua motstanden frå borgarskapet heilt ...» (Samla verk, b. 24, s. 311, engelsk utg.)

Det går fram av analysen fleire stader i kapittel VI »Sosialismen, proletardiktaturet og utviklinga til kommunisme» at programmet står dette synet. Sjå til dømes

slutten av programpunktet 25: »Attåt må proletariatet sameine seg med småbøndene og dei lågare mellomstore bøndene, stri mot borgarskapet og borgarlege tildriv på landsbygda, og nytte overtaling, oppseding og hjelp for å få bøndene sjølv til å utvikle høgare former for samfunnsseige.» (s. 32, andre spalta — om lag same formuleringa står og i punkt 23, s. 28, andre spalta.)

Bøndene er vareprodusentar

Ei gruppe som KA (Hovden) og KUL (Berntsen) seier konsekvent at bøndene — alle bønder — er fiendar av sosialismen og at proletariatet må leggja dei under diktatur. Dette kjem dei fram til fordi dei har bladd i Marx' og Lenins verk og funne ikkje få sitat som seier at bøndene er småprodusentar, vareprodusentar, som avlar kapitalisme kvar dag og kvar time.

Dette er heilt rett, men ein skjønar ikkje kva dette vil seie for korleis proletariatet skal stilla

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

seg til dei ulike delane av bøndene, fordi om ein lærer seg desse sitata utanboks og lirer dei av seg som prestar hermar evangeliet.

Lenin studerte dette spørsmålet konkret. Tesen om samlaget mellom proletariatet og dei arbeidande bøndene under proletardiktaturet spring fram av denne konkrete analysen.

Programmet må gje att denne analysen rett, slik at vi korkje balar oss ned i grava til Hovden og Berntsen eller rotar oss inn i eit syn som jamstiller proletariatet og bøndene og tenkjer oss dette samlaget under sosialismen som eit *felles diktatur* av fleire klassar.

Dra skiljelina rett

Slik eg ser det, er Lenin sitt syn slik:

1 «Den arbeidande bonden har vore underkua av godseigarar, kremarar, spekulantar og staten *deira* i hundreår, sjølv i dei mest demokratiske borgarlege republikkar. Den arbeidande bonden har i hundreår amma opp eit hat og ein fiendskap i seg mot desse underkuarane og ut-sugarane, og den «oppsedinga» livet har gjeve han, *tringar* bonden til å søkje samlag med arbeidaren mot kapitalisten, mot spekulanten, mot kremaren.»

2 «Men samstundes fører den økonomiske stillinga og vareøkonomien til at bonden ikkje kan koma frå (ikkje alltid men i dei aller fleste tilfella) å bli til kremar og spekulant.»

3 «Proletariatet må dra opp ei skiljeline, ei grense mellom den arbeidande bonden og den sjølveigande bonden, mellom arbeidarbonden og kremarbonden, mellom den bonden som strevar og arbeider og den bonden som spekulerer.»

(Sitat frå Lenin-artikkelen «Økonomi og politikk i tid-bolken for det proletariske diktaturet», 30. oktober 1919.)

Vi ser at Lenin peikar på at bøndene står der som *ei kraft* proletariatet *kan* gjera seg nytte av i striden for å gjera ende på borgarskapet, dersom det veit å dra skiljelina gjennom denne gruppa rett heile tida. Og *må* gjera seg nytte av på rett vis, for å få så store krefter som råd er i sving i samfunnet mot borgarskapet og mot stadige nye tildriv til kapitalisme.

Bønder og arbeidarar under okkupasjonen

Røynslene frå okkupasjonstida i Noreg kan konkretisera kva dette dreier seg om. Eg har berre for meg eit omriss av korleis dette var då, og folk som veit meir, må gjerne skriva meir om det og retta på det som er rangt i det inntrykket eg har.

Tildrivet til at bonden – også småbonden – vert kapitalistisk småspekulant og kremar kom t.d. fram i bygder kring store industristader. Frå heimbyen min veit eg at arbeidarane dro enkeltvis ut til bondegardane og ba tynt om å få kjøpa jordbruksprodukt for å få tilskot til dei svolterasjonane tyskarane tildelte dei. Det går haugevis av soger om korleis dei vart mottekne av storsnuta bønder som heldt varene sine attende til dei fekk ublue prisar for dei. Eg trur ikkje dette berre galdt borgarlege bønder, men og bondesmåborgarar.

Tildrivet til allianse med arbeidarane kom t.d. fram i bygder der det var småbasar av væpna motstandsfolk. Der hjalp bøndene til med å gje forsyningar og anna hjelp til desse gruppene, storparten av bøndene i alle fall. Tildrivet til spekulasjon og til å verna seg sjøl mot trugsmål frå tyskarar og quislingar og tildriv til spekulasjon fanst her og.

Proletardiktaturet stør seg på klassestriden hjå bøndene

Poenget mitt er at ein verkeleg velorganisert og kampviljug proletarisk stridsrørsle må utvikle samlaget med bøndene – både for å hjelpa dei væpna styrkane og for å utvikla hjelp begge vegar mellom bøndene og arbeidarane under og etter krigen.

Spekulantane og kremarane, dei som er det i kraft av økonomisk velberging, desse delane mellom bøndene ville vera til hinder for ei slik utvikling. Sjølv det allmenne tildrivet til å bli spekulant og kremar hjå alle bøndene vil og vera eit hinder, men dette vil det bli råd med å koma over.

Virkemidlet til proletariatet er å mobilisere stridsfronten fullt ut mot den sams fienden, og dra dei lågaste og mellomstore bøndene med under leiing av proletariatet.

Dette legg grunnlaget for at dei beste mellom bøndene sjølv vert føre til å stri mot det som veks fram av spekulantar og kremarar i sine eigne rekker. Dei vert føre til det, fordi dei ser at slike tildriv avlar hjelparar for fienden, avlar kaksar av den typen som har ride dei i all tid på bygdene, og veikjer fronten mot fienden, samhaldet med arbeidarane.

Desse røynslene legg grunnlaget for at bøndene vert viljuge til å omvandla småeigedom sin til gruppeeigedom, samyrkedrift og kollektivdrift, fordi dette styrkar dei sjølv økonomisk og styrkar dei andsynes kaksane og borgarskapet elles.

Samlaget arbeidar – bonde eit kjernesporsmål

Proletardiktaturet er ein langvarig, velorganisert klassestrid arbeidarklassen fører mot borgarskapet, med det målet å gjera ende på all utbytting og alle klasseskilje. Det er eit *kjerne-*

spørsmål i denne striden å vinna dei delane av bøndene som kan vinnast for å vera med i denne striden.

Men trur ein dette vil seia at

ein skal vinna *alle* bøndene som stridsfelagar eller kan stø seg på *alle sider* ved bondementaliteten og bondeøkonomien, då vert proletardiktaturet undergravi og

grunnen vert lagt for kontrarevolusjon.

Desse sakene må dragast saman og setjast inn i programmet i kap. VI, punkt 23 b.

Fjortoft

SUPERMAKTSANGREP PÅ NORGE: TAKTISKE ALLIANSER MED BORGERSKAPET ER NØDVENDIG

I denne artikkelen peiker Thorleif på at det er naudsynt å ha ein taktikk i høve til borgarskapet under eit imperialistisk åtak mot Noreg. Samstundes meiner han at proletariatet må gå i ein taktisk allianse med borgarskapet for å slå åtaka attende i visse høve. Innhaldet i ein slik allianse går ikkje Thorleif nærare inn på

Dette er eit syn som står i strid med det nye utkastet til prinsippprogram som seier:

»Noreg er ein del av den imperialistiske verda. Det kapitalistiske Noreg tek del i den imperialistiske undertrykkinga og utbyttinga av dei undertrykte folka og nasjonane... Dei utenlandske imperialistane er fiendar av det norske folket, og det norske borgarskapet syner at det har ein unasjonal karakter ved at det alltid har oppmuntra slik utbytting og støtta seg på utanlandsk imperialisme. Av og til fører desse motseiingene til at den borgarlege staten tek tiltak mot utanlandsk kapital for å auke det norske borgarskapet sin lut. Det endrar ikke noko ved den grunnnleggjande karakteren til borgerskapet. Det er berre eit uttrykk for tevlinga mellom ulike kapitalistar.»

Har det norske borgarskapet eller store delar av det ein nasjonal karakter – mot dei to supermaktene? Eller har borgarskapet i Noreg ein unasjonal karakter fordi det er eit imperialistisk borgarskap som stor seg på ei supermakt? Slik står motseiinga.

I diskusjonen om kampen mot supermaktene tas det for lett på spørsmålet om forskjellen mellom angrep fra Sovjet og et fra USA/NATO. Prinsipielt er det ingen forskjell – angrepet er uansett om det kommer fra Sovjet eller USA/NATO, en fortsettelse av den imperialistiske klassepolitikken og uttrykk for de grunnleggende og uforsonlige motsigelsene i kapitalismen.

Et angrep fra Sovjet vil være åpenbart for alle og enhver, unnattat NKP, akkurat som de tyske imperialistenes overfall i 1940. Premissene for å ta opp militær kamp, vil variere fra NATOs tradisjonelle forsvar av amerikanske kapitalinteresser (sam-

tidig som det norske storborgerskapets interesser må forsvares mot »indre fiender») under dekke av å knuse et »rødt overfall» – til de som står på ei konsekvent antiimperialistisk linje og hele tida har bekjempet begge supermaktene. Den eneste logiske rollen NKP og deler av SV vil spille i en slik situasjon, er å bli agenter for Sovjet-hæren. 5. kolonnen kan ikke avgrensens skarpt her – like lite som den innskrenket seg til Quisling og NS under siste verdenskrig. Hva med AUF, f.eks. – som i mars i fjor ville ». . . avkreve en begrunnelse for frykten for Sovjetunionen» (i notat av Rune Gerhardsen). Det ville vel også vært

utenkelig at folk som Guttorm Hansen, Tor Oftedal (formann i Stortingets utenriks og konstitusjonskomite), Reiulf Steen, Trygve Bratteli og Gerhardsen ville vært gjester i »Sambandet Norge – Sovjetunionen» så lenge Sovjet var sosialistisk. Nå derimot, i mars 1976, troppet hele gjengen opp for å hylde sosialimperialismen.

Andre deler av borgerskapet, derimot, vil alldeles ikke legge seg flate for et Sovjet-angrep. For dem ville angrepet bli den endelige bekreftelse på den kalde krigens analyse. Selv om motstanden helt feilaktig vil bygge på forutsetningen om et kommunistisk Sovjet, vil den være like reell politisk sett – som NKPs støtte til Sovjet.

Hvilken taktikk skal vi velge overfor disse delene av borgerskapet? Skyte dem i ryggen som antikommunister eller støtte og oppildne dem til større innsats fordi de bekjemper sosialimperialismen? Ingen av delene etter min oppfatning – men jeg er lite lysten på å gå glipp av den krafta i kampen mot et sosialimperialistisk angrep de tross alt utgjør.

Jeg minner om at marxist-leninister ikke avviser taktiske allianser med borgerskapet eller deler av det for å slå tilbake et angrep fra ei imperialistmakt.

Hvilken form denne alliansen kan

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

få og hvor omfattende den kan bli, må bli bestemt ut fra det herskende styrkeforholdet. Jeg vil bare påpeke at vi må gå grundigere til verks i å analysere motsigelsene innen borgerskapet i tilfelle av et Sovjet-angrep, og at de vil arte seg annerledes enn om NATO/USA slår til.

Selv om mange grunner taler for at Sovjet er den mest sannsynlige angriper av de to supermakter i dag, må vi ikke glemme de mange handfaste bevis for at militærkupp ikke er utenkelig i Norge om herskerklassen finner det nødvendig å knuse den folkelige frammarsjen. NATOs 5. kolonne er langt mer omfattende enn Sovjets – sann må det nødvendigvis være når vi er medlem av denne alliansen, og beredskapslovene fra 1950 passer som hand i hanske for NATOs kupplaner. Et sånt angrep på det norske folket med USA-imperialismen i spissen, vil alldeles ikke være like innlysende for alle som tyskernes overfall i 1940 eller et sovjetisk angrep. Det norske borgerskapets bindinger er ikke først og fremst til sosialimperialismen, men til Vesten, spesielt USA, og en vil få en enhetlig opptreden fra borgerskapets side. Selv om meningsmålinger har vist at det innen alle partier finnes folk som stiller seg skeptisk til NATO (sjøl innen Høyre finnes det noen slike »avvikere»), vil ingen for alvor kunne hevde at det da er noe som helst grunnlag for allianser, ikke så kortvarig som et sekund en gang.

Når jeg tar opp og etterlyser diskusjon om motsigelsene innen borgerskapet i en krigssituasjon, må ikke det dvele et annet og langt viktigere spørsmål: enhetsfronten mot imperialismen, og med den enheten mellom arbeiderklassen og dens nærmeste allierte.

Torleif.

Taktiske allianser med et imperialistisk borgerskap?

Kåre går i denne artikkelen mot Thorleif og slår fast at det ikke finnes noe norsk nasjonalt borgerskap. Sålenge Thorleif ikke gjør klart om borgerskapet eller store deler av det, har en nasjonal karakter, – ender han opp i linja med allianse med NATO-borgerskapet for å knuse sosialimperialismen, ei linje med å underordne politikken vår borgerskapets politikk. Lenin kalla slik opportunisme for sosialsjåvinisme.

For det første er jeg enig med Thorleif i at vi må ha en taktikk overfor borgerskapet – i krigstid såvel som i fredstid. Men hvis vi ikke analyserer grunntrekka ved det norske borgerskapet ender vi opp i subjektivismens sump, og taktikken vi trekker opp blir basert på ønsketenkning og ikke på virkeligheta. Og her havner også kamerat Thorleif.

DET NORSKE BORGERSKAPET ER UNASJONALT

1) Det kan ikke finnes noe nasjonalt borgerskap – eller store sanne nasjonale grupper innafor borgerskapet, i et imperialistisk land som Norge.

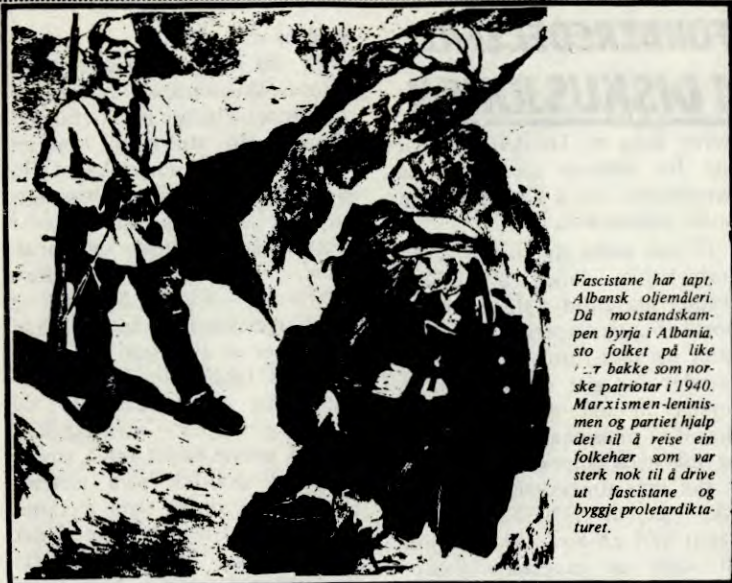
Sånn må det være fordi imperialismens politikk og økonomi ikke er en politikk som borgera kan følge eller la vær å følge (slik Kautsky hevder). Imperialismen er kapitalismen i vår tidsalder. Borgerskapet som klasse kan ikke eksistere og utvikle seg anna enn innafor det imperialistiske verdenssystemet. Konkret kan ikke norske små- eller midlere kapitalister eksistere annet enn innafor en økonomi som er kontrollert av monopolene i industri, handel og finans.

For borgerskapet som klasse er det derfor bare tre veier: Å slåss om profitten innafor det imperia-

listiske verdenssystemet – vokse, eller bukke under. Eller å skru utviklinga tilbake til frikonkurransekapitalismen eller føydalismen. Eller å forene seg med den proletariske revolusjonære kampen. Det første er hva som skjer. Det andre er metafysikk og tull. Det tredje er for borgerskapet å utslette seg sjøl som klasse frivillig. Det skjer ikke.

2. Motsigelsene mellom monopolborgerskapet og det lavere borgerskapet kan være antagonistisk – slik at enkelte små kapitalister ender i ruin, i kjeledressen eller på bommen. Dette er ei underordna side. Hovedsida er at borgerskapet som klasse står samla mot proletariatet. Men motsigelsene mellom supermaktene og det norske borgerskapet er ikke antagonistiske. Snarere er det slik at det norske borgerskapet bare kan eksistere på støtta fra den ene eller den andre supermakta. Når verden er oppdelt mellom to rivaliserende supermakter, kan landa i den andre verden enten leve under vingene av den ene supermakta – eller sjøl gå sammen (EEC) og danne ei tredje imperialistisk stormakt. Noen tredje vei finnes ikke.

3. Konklusjonen kan bare være at ei allianse i folkekrigen

Fascistene har tapt. Albansk oljemåleri. Då motstandskampen byrja i Albania, sto folket på like bakke som norske patriotar i 1940. Marxisme-leninisme og partiet hjalp dei til å reise ein folkehær som var sterk nok til å drive ut fascistane og bygge proletardiktaturet.

som baserer seg på borgerskapets styrke, er ei allianse med ei supermakt mot den andre.

Og konklusjonen når det gjelder hvilke klasser og grupper som går sammen under folkekrigens fane kan bare være: *Proletariatet er drivkrafta og den ledende klassen. Politikk og taktikk for å vinne store deler av småborgerskapet (særlig småborgerskapet på landsbygda) er et hovedspørsmål; med en riktig politikk, er dette mulig. Fra borgerskapet vil vi bare vinne enkeltpersoner for folkekrigens vei.* Borgerskapet må avsløres politisk, isoleres og nedkjempes med våpen.

SKAL VI DA IKKE HA EN TAKTIKK OVERFOR BORGERSKAPET?

Jo, det skal vi ha. For borgerskapet vil i krigen opprette en «hjemmefront». Politikken for denne fronten vil være å tjene som kamuflasje for monopolenes åpne samarbeid med den seirende supermakta. Og borgerlig nasjonalisme i «radikale fraser» for å splitte, svekke og knuse folkekrigen – særlig å vinne proletariatet. Klart må vi ha en taktikk overfor en slik politisk offensiv.

Thorleif sier: Vi må se åssen borgerskapet stiller seg ved in-

vasjon fra sosialimperialismen, kontra invasjon/kupp fra USA-imperialismen og oppretting av Pentagonfascisme i Norge. Ja, enig. I første tilfelle vil revisjonistene og deler av sosialdemokratiet danne spydspissen i en «hjemmefront» støtta på Moskva, for å erstatte Pentagonfascismen med Moskva-fascisme. Går vi med i en sann front? Nei.

I andre tilfelle vil et samla borgerskap med NATO-støtte være spissen i «Hjemmefronten» for å konsolidere USA/NATOs posisjon i Norge. Går vi med i en sann front? Nei. Her er det Thorleif skrittet ut i subjektivismens sump: «Klart må vi gå i allianse med borgerskapet eller deler av det for å slå tilbake angrep fra ei imperialismakt», sier han.

Men ei marxist-leninistisk analyse viser at borgerskapets politikk vil være å konsolidere den eine supermakta og knuse folkekrigen. Thorleif må enten mene at det norske borgerskapet er et sant nasjonalt borgerskap (mot begge supermaktene). Eller at et unasjonalt, imperialistisk norsk borgerskap kan føre en nasjonal progressiv politikk. Begge deler er umulig

5) Er det fortsatt utenkelig å gå i taktiske allianse med det

norske borgerskapet i krigen? Nei, men hovedlinja i taktikken vår må være å avsløre borgerskapets falske nasjonalisme som et dekke for imperialismen, kle «hjemmefronten» (uansett revisjonister eller Håkon Lie-folk i spissen) naken overfor proletariatet og småborgerskapet – og slik rekruttere til folkekrigen.

LÆR AV ALBANERNES TAKTIKK UNDER SISTE KRIG

I 1942 tok kommunistpartiet i Albania initiativet til danning av en nasjonal frigjøringsfront, samtidig begynte geriljagruppene å vokse opp i fjellområdene. Det albanske borgerskapet og «quislingene» svarte med å proklamere «Balli kombetar» – en borgerlig nasjonalistisk organisasjon støtta av fascistene i Italia og Tyskland. «Balli kombetar» la fram store ord om «frigjøring av moderlandet» og «kamp for et Albania uten utbyttere og utbyttede». Enver Hoxha streket opp denne politikken overfor borgerlig-nasjonalistene.

«Krigen kan ikke føres av oss alene, men bare sammen med hele folket. Derfor må vi ta arbeidet med disse nasjonalister på alvor... Balli kombetar er virkelig et stort hinder og vi må ikke undervurdere innflytelsen som dets tilhengere har i Albania. Vi må alltid huske at de har lyktes i å skape en oppfatning blant folk om at det finnes en nasjonalistisk organisasjon som kommunistene må nå enighet med og utvikle samarbeid med...» (Partihistoria s. 119 svensk utg.)

I taktikken fulgte kommunistpartiet disse linjene:

Avsløre den defaitistiske parolen «tiden er ikke inne til å sloss». Kreve av Balli Kombetar en sammenslutning av alle antifascistiske styrker på grunnlag av umiddelbar og total krig mot de italienske fascistene. Kreve for bud mot all borgerlig nasjonalistisk propaganda mot kommunistpartiet. Visse ledere i Balli

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

Kombetar som hadde vist seg å være åpne fascistiske skulle avsløres for folket.

Ved å sette denne taktikken ut i livet oppnådde kommunistene å splitte de bra medlemmene fra den råtne ledelsen i Balli Kombetar, å trekke til frigjøringsfronten alle som oppriktig ville slåss mot de fascistiske angriperne. Slik kunne borgerskapets unasjonale politikk avsløres og folket kunne isolere og avstraffe alle som gikk imot folkekrigens vei.

Slik var dette en taktisk allianse for å avsløre borgerskapets unasjonale politikk og vinne vaklende mellomlag for folkekrigens vei. Det er revolusjonær taktikk.

MEN KAN VI FØRE KRIG PÅ TO FRONTER SAMTIDIG?

Nei. På den ene sida må vi

SJUKEPLEIERE

En del av proletariatet !

Kritikk av Gråtopp

Hvem er våre fiender og hvem er våre venner?

Når vi legger så stor vekt på å analysere klasseforholda i Norge, er det ut fra forståelsen av hvor nødvendig det er å få klarlagt hvem som har objektiv interesse av en proletarisk revolusjon, hvem som vil slåss mot den og hvem som vil vakle. Vi må være på vakt mot feil som bringer oss opp i samme smørja som revisjonistenes superideolog Kleven, som hevder at sjøl lønnsmotagere i sjefsregulativet er proletarer. På den andre sida vil det være farlig å snevre inn grensene for arbeiderklassen for mye, det kan bety at vi nedprioriterer arbeidet blant grupper som vi i virkeligheten har store muligheter til å vinne for revolusjonens sak. Jeg mener det er særskilt viktig

avvise linja til Thorleif som går inn for allianser med den ene supermakta for å slå tilbake den andre supermakta.

På den andre sida må vi avvise trotskistiske linjer av typen: »våpna må alltid rettes mot det norske borgerskapet». Ei slik linje fører oss rakt i isolasjon fordi ho tar det for gitt at heile folket forstår at det norske borgerskapet er unasjonalt og en fiende og må nedkjempes. Dessuten er ei slik linje umarxistisk fordi ho ikke ser at NATO-soldatenes kamp mot en Sovjetisk invasjon vil være en progressiv kamp, rettferdig kamp i visse faser av krigen.

I alle fall i den først fasen av krigen vil taktikken vår derfor bli:

- støtte det som finnes av reell motstand fra NATO-hærens side.
- avsløre det samme NATO og det norske NATO-borgerskapet for folket politisk, og slik trekke store grupper av soldater og sivile fra folkets rekke over på folke-

krigens vei.

Ei slik linje er basert på ei marxistisk-leninistisk analyse av det imperialistiske norske borgerskapet. Ho stiller en konkret taktikk overfor borgerskapet. Ho underordner aldri proletariatets politikk – folkekrigen – under borgerskapets falske nasjonalisme. Thorleif omgår disse spørsmåla – han tar ikke stilling til borgerskapets karakter, han etterlyser en diskusjon om proletariatets taktikk for å vinne enhet med halvproletariatet og småborgerskapet – men tar ikke sjøl et eneste skritt for å streke opp en politikk som isolerer fienden og vinner over mellom-laga. I stedet henviser han til det metafysiske »styrkeforholdet» mellom proletariat og borgerskap og lar dette »styrkeforholdet» bestemme politikken vår.

Kamerat, du går som katta om grøten og stiller opp prinsipper og empiri og fakta løsrivi fra hverandre. Det er en dårlig stil i diskusjonene på programmet. Jeg håper du vil svare og legge fram synet ditt på det norske borgerskapets forhold til imperialismen og supermaktene. Det er nemlig kjernes spørsmålet i denne diskusjonen.

Engelbrekt.

å legge vekt på den raske proletariseringa av småborgerskapet, som kanskje er det trekket ved samfunnsutviklinga som skaper størst problemer for arbeidet med klasseanalysen.

Bruk Lenins tre kriterier

Skal klasseanalyse vår bli korrekt, må vi tviholde på Lenin sine tre kriterier, samtidig som vi driver omfattende konkrete undersøkelser. Når jeg kaster meg inn i diskusjonen er det fordi jeg mener at kamerat Gråtopp ikke unngår å gjøre feil i sitt stort sett utmerkede utkast til prinsipp-program.

Jeg mener at kameraten legger ei felle for seg sjøl, når har i pkt. 10i bringer inn begrepet »salg av si spesielle dyktighet». Konklusjonene i dette avsnittet blir

likevel riktige, at offentlig ansatte leger, tannleger osv. tilhører småborgerskapet, men dette kunne vi slått fast bare ved å henvise til de to siste av Lenin sine tre kriterier. (Rolle i den samfunnsmessige organiseringa av arbeidet, og andelen av den samfunnsmessige rikdommen.)

Istedenfor å snakke om salg av dyktighet, skulle kamerat Gråtopp slått opp på s. 72 i læreboka i politisk økonomi, og brukt det som står der om komplisert eller kvalifisert arbeid, som ganske enkelt er betegnelsen på arbeid som krever spesiell utdanning. Dette ville kanskje reist flere problemer, men samtidig ville det bragt oss nærmere ei konkret og korrekt analyse av gruppene som nevnes under pkt. 10j, de ansatte i tjenesteytende næringer. I stedet for at de selger

HVA ER PROLETAR ?

Svar fra Gråtopp

»Helsearbeider» går til angrep på mitt forsøk på avgrensning av arbeiderklassen. Kameraten mener jeg bruker »kunstgrep» for å plassere sjukepleiera i det lavere småborgerskapet. Før jeg svarer på »anklagen» vil jeg imøtegå en del feilaktige argumenter som »helsearbeider» bruker.

1. »Innsnevring av grensene for proletariatet betyr nedprioritering».

Et prinsippløst argument. Vi må gjøre en objektiv klasseanalyse på marxist-leninistisk grunnlag. Vi kan ikke definere ei sosial gruppe inn i arbeiderklassen på tross av prinsipper bare fordi vi ønsker å prioritere arbeidet blant dem. Dette argumentet overser også at vi vil arbeide med ei lang rekke småborgerlige grupper, nettopp fordi de kan vinnes for arbeiderklassen. Et godt eksempel på det er småbønder, som vi slett ikke vil regne til proletariatet. Men det hindrer oss ikke i å prioritere opp bondearbeidet kraftig.

komplisert arbeidskraft står det at »de selger sin dyktighet på en måte som er skilt fra proletarenes salg av sin arbeidskraft».

Fordi jeg kjenner lærerne dårlig vil jeg ikke pukke på at de tilhører arbeiderklassen; ut fra Lenin sine kriterier kan det godt hende de er småborgere for alt jeg veit.

Det behøver ikke være slik at lærere, sjukepleiere, ingeniører og andre som vi vanligvis i nevner i samme åndedrag, tilhører samme klasse i dag. Jeg vil argumentere for at den store massen av sjukepleierne tilhører arbeiderklassen.

Sjukepleierne tilhører periferien av proletariatet

Når det gjelder forholdet til produksjonsmidla, er det klar forskjell mellom en jernarbeider og en sjukepleier. Jeg mener da heller ikke at sjukepleierne hører med til kjerna i proletariatet,

Når jeg argumenterer for at lærera tilhører småborgerskapet, så betyr det ikke at jeg mener vi skal nedprioritere arbeidet blant lærera.

2. »Den raske proletariseringa av småborgerskapet».

Dette argumentet har blitt blåst opp av de moderne revisjonistene til de grader at de forneker skillet mellom åndsarbeid og kroppsarbeid. Det er først og fremst småbønder og småbrukere som proletariseres i stort tempo. Når det gjelder småborgerskapet i byene, så kan vi ikke bruke den samme målestokken. I stats- og kommuneadministrasjonen er et tallrikt småborgerskap som på ingen måte er under press som småbønder/fiskere.

3. »Vi må tviholde på Lenins tre kriterier».

Vi skal bruke Lenins tre kriterier, men vi kommer ingen vei med å »tviholde» på dem. Vi er nemlig nødt til å studere et stort utvalg av klassikerverker for å få en skikkelig oversikt over deres behandling av klassene. De tre

men snarere til periferien. Andelen av den samfunnsmessige rikdommen og måten den er tilgjet på, er imidlertid den samme for sjukepleieren og jernarbeideren, og det kan gjerne være slik at jernarbeideren får den største andelen.

Problemen dukker opp når vi skal vurdere sjukepleierne si rolle i den samfunnsmessige organiseringa av arbeidet. Tradisjonelt har sjukepleierne hatt et forholdsvist sjølstendig arbeid, i hvertfall tatt i betraktning at det dreier seg om et kvinneyrke. Før i tida var det vel praktisk talt bare lærer og sjukepleier kvinner kunne utdanne seg til, og det var himmelvid forskjell mellom en sjukepleier og ei vanlig arbeiderjente. Etter hvert har imidlertid dette yrket blitt svært rasjonalisert, og jeg tør påstå at det har blitt så rutinemessig at det er forsvarlig å si at sjukepleieren er arbeider.

kriteriene er ei bra sammenfatning, men for å gripe innholdet i dem er det helt nødvendig å støtte seg på annet materiale. Det gjelder ikke minst når vi skal studere grensetilfeller. Bare i den artikkelen som de »tre kriteriene» er henta fra, nemlig »Det store initiativet» (På engelsk heter den »A great beginning»), er det flere momenter i tillegg å ta hensyn til. Revisjonistene pleier å »glemme» resten av artikkelen. Det gjør det lettere for dem å forvandle Lenins revolusjonære teori til borgerlig sosiologi. Se bare hva Lenin skriver ellers i »Det store initiativet»:

»Hvis vi oversetter det latinske, vitenskapelige, historisk-filosofiske begrepet »proletariatets diktatur» til enklere språk, så betyr det følgende: Bare en bestemt klasse, nemlig arbeiderne i byene og fabrikkene, industriarbeiderne i sin allminnelighet, er i stand til å lede hele massen av det arbeidende og utbytta folket i kampen for å kaste av seg kapitalens åk. Bare den kan sikre at kampen lykkes og kjempe for å opprettholde og konsolidere seieren. Bare den kan føre an i å skape et nytt sosialistisk samfunnssystem og hele kampen for

At det er stor mangel på sjukepleiere, som medfører at arbeidskjøperne innrømmer dem rettigheter som bolig og daghjem, på bekostning av lavere utdanna helsearbeidere, endrer ikke på konklusjonen. Imidlertid er det viktig å merke seg at dersom jeg har rett i påstanden min, vil det likevel være slik at sjukepleierne foreløpig vil være vaklende. For proletariseringa av denne yrkesgruppa er av ny dato, og sjøl om basis har endra seg, finner vi bare sprekker i overbygninga. Svært mange sjukepleiere vil nok protestere mot å bli kalt »arbeider».

For å oppsummere til slutt, påstår jeg altså at kamerat Gråtopp gjør feil i analysen av sjukepleierne, fordi han har ikke undersøkt de konkrete forholda grundig nok, samtidig som han tyr til et teoretisk kunstgrep istedenfor å holde fast ved de tre kriteriene.

Helsearbeider.

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

totalt å avskaffe klassene.»

Lenin sier videre at »Denne evnen,» (dvs. evnen til å avskaffe all privateiendom, avskaffe skillet mellom by og land og mellom åndsarbeid og kroppsarbeid, HG) er ved begynnelsen av veien fra kapitalismen til sosialismen en evne som proletariatet er alene om å ha.»

Det er helt åpenbart at Lenin her skriver om et proletariat som på ingen måte omfatter alle slags intellektuelle grupper. Han gir tvert om en nokså stram definisjon av proletariatet. Det svarer med det Engels skriver i »Kommunismens prinsipper» (1847, et av forarbeidene til Manifestet) »Proletariatet oppsto som et resultat av den industrielle revolusjonen som utspant seg i England i siste halvdel av forrige århundre, og som har gjentatt seg i alle siviliserte land i verden».

4. »Teoretiske kunstgrep» eller marxisme?

»Helsearbeider» påstår at det er et »teoretisk kunstgrep» av meg å bruke begrepet »å selge en spesiell dyktighet». Jeg er uenig. Dette kommer inn under Lenins første kriterium, nemlig forholdet til produksjonsmidla. I engelske klassikertekster blir det brukt ordet »skill», som betyr omtrent det samme, og Marx må ha hatt det samme i tankene i det han skreiv følgende i Manifestet:

»Borgerskapet har fjerna glorien fra enhver virksomhet som hittil har blitt sett opp til med underdanig respekt. Det har gjort om legen, juristen, presten, dikteren, vitenskapsmannen til sine betalte lønnsarbeidere. (wage-labourers)»

Ellers bruker Marx begrepet »lønnsarbeid» som definisjon på proletariatet, men i dette tilfelle må han ha ment at disse folkene selger sin dyktighet til borgerskapet for kontant betaling, for

det går fram av resten av teksten at det ikke er slike folk Marx regner til proletariatet.

I Manifestet heter det følgende om proletariatets forhold til arbeidet sitt. »På grunn av den utstrakte bruken av maskiner og arbeidsdelinga, har proletarens arbeid mista hele sin individuelle karakter og følgelig all interesse for arbeideren. Han blir et tilbehør til maskinen og er bare det enkleste, det mest monotone og lett tilgjengelige ferdigheter som blir krevd av han.»

Dette skiller proletaren klart fra de intellektuelle. En kan hevde at lærernes arbeid er rasjonalisert, men ikke til de grader at arbeidet har mista sin individuelle karakter. I tillegg til dette kommer graden av sjølstendighet, den rollen de spiller i arbeidets organisering osv. Det går an å gjennomføre et langt resonnement til støtte for å plassere disse gruppene i det lavere småborger-skapet. Her vil jeg foreløpig hen-vise til en større artikkel som kommer i Røde Fane nr. 2 om dette emnet. Jeg har konsentrert meg om lærerne, fordi de er et nyttig grensetilfelle, og fordi jeg kjenner deres situasjon relativt godt. Blant helsepersonalet har jeg dratt skillet mellom prole-tarer og ikke-proletarer, mellom hjelpepleiere og sjukepleiere. Dette bygger ikke på skikkelige undersøkelser. Det har karakteren av en arbeidshypotese som er stilt fra folk som kjenner helsepersonellet bedre enn meg. Men jeg vil ikke være med på de argumentene som »helsearbeider» bruker i utgangspunktet.

5. Argumentet for at sjukepleiere er proletarer.

Så vidt jeg kan se bruker »helsearbeider» fire argumenter: 1. andelen av den samfunns-messige rikdommen ligger på arbeidernivå, 2. rutinemessige arbeid = arbeider, 3. de har fordel framfor lavere utdanna helsepersonell (men det betyr lite) og 4. de oppfatter seg ikke

subjektivt som arbeidere.

Det er bare de to første argumentene som kan brukes til støtte for at de er arbeidere. De to siste trekker i motsatt retning. Når det gjelder de to første argumentene, så kan det være at »helsearbeider» har rett, men de alene er ikke tilstrekkelige for å plassere sjukepleierne i proletariatet.

Andelen av den samfunns-messige rikdommen kan i mange høve være større for en arbeider enn for en småborger. F.eks. har småbønder en lavere andel enn jernarbeidere flest. Hadde det vært så enkelt at dette argumentet var avgjørende, så kunne vi greid oss med en klasseanalyse etter lønnsklassesystemet.

Det andre argumentet er viktig, nemlig »rutinemessig» arbeid. Men »helsearbeider» gjør for lite med å påvise på vilken måte det er rutinemessig, og i å sammenlikne det med typisk proletararbeid. Derfor er det vanskelig å vurdere hvor stor vekt vi skal legge på det argumentet.

Derimot er det en rekke spørsmål som »helsearbeider» ikke tar opp. Særlig gjelder det forhold som er knyttet til rollen i arbeidets organisering. Er sjukepleiere overordna noen? I så fall på hvilken måte? Assen forhold har de til sine overordna? Er det viktige skiller mellom sjukepleiera på den ene sida og de utvilsomme proletarene på sjukehuset? Hvilke muligheter for opprykk finnes?

Dette er spørsmål jeg sjøl ikke har nok materiale til å svare på. Men »helsearbeider» gjør heller ikke noe forsøk på å svare på dem. Derfor har kameraten på ingen måte lyktes i å overbevise meg om at konklusjonen er riktig. Kan hende vil jeg komme til å endre oppfatning, men da må argumentene være vesentlig sterkere enn de »helsearbeider» legger fram.

Kameratslig hilsen
Hallvard G.

Forsvar arbeidsprogrammet — 73

mot subjektivistisk kritikk !

ARBEIDSPROGRAMMET 73 — et i hovedsak marxist-leninistisk dokument med grove revisjonistiske feil.

På et møte i avdelinga mi blei kritikken av det gamle arbeidsprogrammet tatt opp, og det kom fram en viktig motsigelse. Endel kamerater argumenterte for at arbeidsprogrammet i hovedsak var et revisjonistisk dokument, mens noen sa at det var i hovedsak et bra dokument sjøl om de argumenterte for det motsatte. Jeg mener at de kameratene som står på det standpunktet at arbeidsprogrammet i hovedsak var et revisjonistisk og skadelig dokument avslører store mangler i sin evne til å analysere og bruke marxismen-leninismen når de skal ta stilling til konkrete saker. Mao sier:

»Når marxister skal analysere et eller annet spørsmål, må de evne å se ikke bare en del av spørsmålet, men spørsmålet i hele dets omfang. Frosken i brønnen sier: »Himmelen er ikke større enn brønnåpningen. Det er ikke rett, for himmelen er jo ikke bare like stor som brønnåpningen. Hadde derimot frosken sagt at »en del av himmelen er like stor som brønnåpningen», da ville den ha rett, for det ville ha vært i samsvar med kjennsgjeringene.» (Lille røde)

Hva er så kjennsgjeringene når det gjelder arbeidsprogrammet?

For det første slår arbeidsprogrammet i innledninga klart og tydelig fast at kommunistene skal delta i og gå i spissen for dagskampen, og at dagskampen skal legge grunnlaget for den sosialistiske revolusjonen. Videre sier innledninga at en er nødt til å mobilisere massene for å ha framgang i både dagskampen og kampen for sosialismen. Innledninga slår også fast at den parla-

mentariske veien ikke kan gi seier og at bare massenes egen kamp vil føre fram. Bl.a. blir det lagt spesiell vekt på arbeidet i fagforeningene.

Det som ikke står i innledninga og som er arbeidsprogrammets alvorligste feil er at kampen mot opportunisten i arbeiderbevegelsen, den moderne revisjonismen og sosialdemokratiet ikke er stilt opp som noen sentral oppgave. Sosialdemokratene blir allikevel tatt opp bl.a. i forbindelse med det faglige arbeidet. Heller ikke sosialimperialismen er nevnt konkret. Disse feila, som er grove og alvorlige, slår igjennom mange steder i arbeidsprogrammet. Dette er godt behandla i del 1 i det utsendte diskusjonsmaterialet, og jeg skal i denne omgang ikke gå nøyere inn på dem.

Med disse alvorlige feila blir det da allikevel tatt opp en lang rekke sentrale kampområder (og endel mindre viktige) hvor partiets linje blir presentert. Sjøl om det fins mange tendenser til økonomisme og revisjonisme, spesielt er avsnitta om arbeiderklassen og om kvinnene prega av det, er det som blir presentert av krav i hovedsak riktige klassekampkrav, og i direkte motstrid til opportunistenes politikk.

Spørsmålet blir da om det er i hovedsak revisjonistisk på område etter område å stille opp viktige konkrete klassekampoppgaver for partiet uten samtidig å stille opp kampen mot sabotørene av klassekampen som en sentral oppgave. Jeg mener nei. Det er sjølsagt et alvorlig revisjonistisk avvik, og på lengre

sikt likvidatorisk, men det kan ikke sies å være i hovedsak revisjonistisk å sloss for en viktig del av massenes interesser og utelate en annen.

Hva ville vært i hovedsak revisjonistisk? Jo, at vi adopterte den revisjonistiske linja med å sabotere klassekampen, enten ved i hovedsak å stille feilaktige kampkrav eller lede kampen på avveier eller ved ganske enkelt å neglisjere hele dagskampen. Dette legger ikke arbeidsprogrammet opp til. Tvertimot har arbeidsprogrammet vært et vern mot at AKP har sabotert klassekampen, dette i motsetning til hva beretninga har vært på de indre linjene.

De kameratene som mener arbeidsprogrammet er et i hovedsak skadelig og revisjonistisk dokument gjør den samme feilen som frosken i brønnen. De ser de alvorlige revisjonistiske feila som går igjen på område etter område i dokumentet (brønnåpningen) men greier ikke å sette dette inn i helheten i dokumentet (himmelen).

Feila i dokumentet er store og sjøl om jeg ikke i særlig grad har tatt dem opp her må vi utvikle kritikken av dem videre. Men det er bare når vi er istand til å sette dem inn i riktig sammenheng at vi vil være i stand til å lære av dem.

Jakop

FAGLIG POLITIKK

Foreløpig oppsummering av diskusjonen om revolusjonær taktikk

Siden januar TF har vi hatt en diskusjon på dette spørsmålet. Den har ikke bare gått på faglig politikk (Ole og Arnold), men også på taktikken og parolegrunnlaget 1. mai.

Diskusjonen er ytterst viktig og langt flere kamerater bør ta del i han. Vi er viss på at kameratene i industrien har lest polemikken mellom Ole og Arnold med interesse. Nå får dere sjøl ta blyanten fatt og hjelpe til å utvikle motsigelsene videre, kamerater. Likeens må oppsummeringene av 1. mai-arbeidet stille spørsmålet om taktikken i arbeidet, taktikken overfor SV, utforminga av parolegrunnlaget, enhetsinitiativer osv. ga de ønskete resultater og slik var riktig taktikk. Bruk TF i disse oppsummeringene og diskusjonene!

Til diskusjonen mellom Ole og Arnold:

1. Ole har pekt på en viktig sak: Suspensjonene og heile den ny-mechartyiske bølga er borger-skapets reaksjon på kommunistenes økende framgang. Vårt svar må ikke være resignasjon og revisjon av politikken, tilpasning av politikken til de borgerlige partiene. Men utvikling av en mer nyansert marxist-leninistisk politikk. Særlig må vi lere av Ole når han skreiv i april TF:

»Jeg trur mange av våre taktiske feil i forbindelse med suspensjonene sprang ut av ei snever og feilaktig analyse av situasjonen. Vi vurderte subjektivt, så

Om taktikken i Faglig arbeidet: Mot ei dogmatisk linje — for en nyansert taktikk !

Svar til Ole i TF april/76.

Jeg la opp til en kameratslig diskusjon om hvordan vi skal jobbe innfor fagbevegelsen. Jeg synes derimot at du gjennom innlegget og særlig overskrifta («Revolusjonær taktikk er noe

ikke fiendens styrke i forhold til vår styrke, skjønte ikke alvorret i angrepa. Derfor valgte vi gal taktikk, vi ga fienden »billige stikk». Vi må bli flinkere til å gjøre politiske analyser i sin alminnelighet.»

2. Arnold legger med rette stor vekt på at et svakt massearbeid fra vår side gjorde det lettere på endel plasser å få suspensjonene gjennomført med tildels stort flertall. Dette er uomtvistelig. Utviklinga av massearbeidet i mange former — slik Arnold peker på i dette nummeret — er nødvendig. A vike fra prinsippet om masselinja er å vike fra marxismen-leninismen.

3. Arnold er kritisert for å gå inn for kompromisser i gitte situasjoner. Er det nødvendig å gjøre en taktisk retrett for å gjøre ny framgang seinere etter grundig og godt forberedt massearbeid — så kan dette utvilsomt kalles for et kompromiss. Er det et råttent kompromiss? Nei, det er det bare om en ser taktikken overflatisk, vil ha markering på alle spørsmål til enhver tid, — kort sagt om en er subjektivist og ikke vurderer konkret fiendens styrke opp mot vår egen.

Til Ole og andre kamerater: Vi må analysere og diskutere konkret, ikke være dogmatiske og vifte med almenne prinsipper og nøye oss med det.

annet enn råtne kompromisser») går inn for å stille motsigelsene mellom oss antagonistisk. I tillegg forvrenger du systematisk det som jeg skreiv i innlegget mitt. Den kritikken jeg hadde av det første innlegget ditt står jeg på, og jeg mener at du ikke har svart på den i det hele tatt.

Du sier: »Arnold tillegger meg synet at suspensjoner er en god ting Hvor i all verden har du fått det fra? Det som jeg skreiv var: »På den ene siden er det riktig at suspensjoner er uttrykk for ei riktig linje, men du må ikke glemme at suspensjonene er uttrykk for svakhet i massearbeidet.» Dette er det du kaller

4. Det er en rekke prinsipper som ikke er vurdert og tatt opp i denne diskusjonen: Det er ikke diskutert prinsippet å isolere ledelsen fra massene innfor revisjonist-partiet og innfor sosialdemokratiet. Assen skal enhetspolitikk og enhetsaksjoner utvikles for å vinne massene fra de borgerlige arbeiderpartiene? skal et slikt prinsipp tillempes i det fagelige arbeidet? Assen skal enhetspolitikk og enhetsaksjoner utvikles for å vinne massene fra de borgerlige arbeiderpartiene?

Studiene på »Radikalismen» av Lenin bør gi mange nye ideer til videreutvikling av denne diskusjonen på slike spørsmål.

5. Vi må bestrebe oss på en kameratslig stil. Samtidig å stille motsigelsene skarpt. Men ingen er tjent på dogmatisk antagonisering og forvrengninger av andre kameraters standpunkt. Slikt er en borgerlig stil.

Red.

på-den-ene-på-den-andre-sida holdning. Jeg mener dette er å se tingene på en dialektisk måte. Og det er bare vrøvl når du sier at jeg ikke tar stilling til om angrepa på partiet kommer fordi vi har en riktig politikk. Jeg skreiv og mener fortsatt at »det er riktig som du sier at angrepa ikke kommer tilfeldig, at de må sees i sammenheng med krisa i kapitalismen».

Etter å ha lest innlegget ditt i april-TF mener jeg du fremdeles – enten du vil eller ikke – står på standpunktet om at suspensjoner ikke er så farlig. Du skriver: »suspensjonene var seire for borgerskapet, men det var ikke avgjørende seire, det var taktiske seire. Vår virkelighet er nå sann og det er opp til oss å vende dette om til å bli en god ting. Det gjør vi best ved å avsløre de krefter som gikk inn for suspensjonene og peke på hvilke motiver som lå bak». Dette er å bagatellisere betydninga av suspensjonene. Jeg mener at vi skal ta dem alvorlig og analysere dem grundig for å trekke lærdommer av feila vi har gjort. Hvis du kaller dette for å henge med hue og gå inn for å revidere politikken vår, da er vi totalt uenig.

Når du kritiserer meg for å vulgarisere taktikken og kritiserer meg for å mene at taktikk er lik kompromisser, må jeg igjen peke på hva jeg egentlig skreiv: Jeg pekte på at kompromisser kan være nødvendig i noen, situasjoner at vi kan unngå kompromisser i andre, at det som ei hovedlinje er viktig å gjøre taktiske retretter og taktiske manøvre for å holde folk innafor fagforeningene.

Dette er heilt i tråd med hva Lenin skreiv i »radikalismen»:

»Man må forstå å holde stand mot alt dette, ubetinget beslutte seg til hvilket som helst offer og endog – i fall det er nødvendig – anvende alskens list, sluhet, illegale metoder, fortielse og hemmeligholdelse av sannheter bare man kan trenge inn i fagforeningene, forbli der og utføre

kommunistisk arbeid der.»

Så langt Lenin og forvrengningene du gjør av hva jeg skreiv. For å gjøre diskusjonen mer konkret, kan jeg tenke meg å stille noen spørsmål. Mener du det er taktisk riktig i enhver situasjon å kalle klubbformenn for sosialfascister eller klasseforrædere? Mener du det er riktig f.eks. å selge KK eller samle inn penger like foran trynet på reaksjonære klubbformenn hvis en kan bli suspendert? Vil det være riktig å trekke eventuelle forslag i klubben som kan føre til suspensjoner?

Jeg mener alt dette kan gjøres – uten at vi står i fare for å »revidere» politikken vår. Revisjon av politikken – det gjør vi hvis vi slutter å selge KK eller slutter å samle inn penger fordi suspensjonsfaren henger over hue på oss. Vi får heller gjøre disse tinga ved f.eks. å gå hjem til folk om kvelden, treffe dem etter jobben o.l.

MASSELINJA – ET PRINSIPP FOR KOMMUNISTER

Til slutt antyder du at jeg mener massearbeidet bare er et

taktisk spørsmål som vi kan drive med eller ikke drive med etter som det passer oss. Det er tull. Jeg skreiv: »Kjerna i disse feila (å revidere politikken til en borgerlig og »snill» politikk, og å ta lett på taktikken, stå på med hue høyt og bli sparka ut) er den samme sjøl om en er »venstre» og en er åpent høyre: Å la vær å ta det møysommelige arbeidet med å mobilisere breitt på en revolusjonær politikk».

For å gjøre det helt klart: Jeg mener at det er et prinsipp for heile partiet å drive massearbeid. Men vi må ha en taktikk for massearbeidet på de forskjellige feltene. Når vi skal fremme et forslag på et klubbmøte som vi vil ha vedtatt, så må vi vurdere om vi kan få flertall eller eventuelt om vi skal vente.

Kamerat Ole, jeg er ikke redd for å bli kritisert eller redd for motsigelser, men stilen med å forvrengte linjene er en borgerlig stil. Kritikken av deg på at du tar overflatisk på suspensjonene, tar lett på dem og ikke trekker de konkrete lærdommene av dem syns jeg du skal svare på for det er en viktig sak.

Arnold.

Enhet fremmedarbeidere – norske arbeidere!

«Steng grensene!»-parolen: lever den fortsatt i Partiet?

La oss gjøre opp med den sosialsjävinistiske bitendensen!

Jøtul-streiken i Oslo ga mange av oss en del å tenke på. Ikke minst på hvor viktig det er å smi enhet mellom norske arbeidere og fremmedarbeidere. Parolen »proletarer i alle land – foren dere!» blei demonstrert på en positiv måte i streiken. Som noe annet enn søt honning rundt kjeften ved festlige høytider. Det

viste seg også at mange av fremmedarbeiderne var av de mest militante og konsekvente klassekjemperne. Og det var de på tross av at mange av dem skal oppholde seg i Norge for kanskje bare ett år, og at de tapte mye penger på streiken.

Jøtul-streiken bør derfor få oss i partiet til å gå vår linje overfor

FAGLIG POLITIKK

fremmedarbeiderne nærmere etter i sømmene. Jeg trur det ligge mye «slag» rundt om.

SOSIAL-SJÄVINISTISK BITENDENS

Min påstand er kort sagt: I partiets linje i fremmedarbeider-spørsmålet har det vært en klar *sosial-sjävinstisk tendens*. Dette har vært en *bitendens*, ikke en hovedtendens. Den har vært alvorlig, og er fortsatt ikke rydda ut i vår politikk.

Hva dette betyr? En tendens til å ta mer hensyn til samarbeidet med «sitt eget lands» borgerskap enn proletariatet og de arbeidende massene – på tvers av nasjonalstatens grenser og nasjonale skillelinjer. For å stille det på sin spiss: *Lenin* brukte uttrykket om den opportunistiske politikken til Kautsky og hans kollegaer i den 2. Internasjonalen. Denne politikken besto i å *forsvare* ideen om «for-svar av fedrelandet» i den imperialistiske røverkrigen 1914–18. For eksempel, å stemme for bevilgninger til «sitt eget borgerskap» slik at det kunne krige bedre mot ei anna imperia-lsmakt, å støtte utskrivning av soldater fra arbeidernes og bøndernes rekke til bruk som kanonføde mot arbeiderklassen i det andre krigførende landet, osv.

Kort sagt: Skjønne male og hjelpe «sitt eget» borgerskap. Maskere og prioritere ned betydninga av den proletariske internasjonalsmen. Sette opp uoverstigelige skiller mellom proletariatet på tvers av nasjonale skillelinjer og grenser.

INGEN RÄTTEN HOVEDLINJE!

Men hva har så denne sosial-sjävinstismen med AKP(m-l)s fremmedarbeiderpolitikk å gjøre? Vi har da for svingende ikke gått i Kautskys illeluktende fotefar sånn som det blir uttrykt her?

Nei da. Partiets generelllinje og politikk har hevet seg tusen meter over denne råtnende opportunistiske linja. Det jeg snakker om

er en *tendens* – men som trekker i *samme* retning som Kautsky.

»STENG GRENSENE!»

Hvordan har den slått ut i fremmedarbeiderspørsmålet? La meg kort nevne noen få eksempler:

o I Klassekampen nr. 9 – 71 blei parola »Steng grensene!» satt på trykk for første gang. Jeg oppfordrer alle til å studere artikkelen nærmere. Artikkelen reiser parolen om kamp mot monopolkapitalens fremmedarbeider-import. I jakta på maksimalprofitt bruker som kjent monopolkapitalen, bl.a. ved hjelp av staten, import av fremmedarbeidere, eller eksport. Den slags import og eksport fungerer ofte som rein slavehandel. Arbeiderne settes inn i kortvarige byggeprosjekter på låg lønn, uten sosiale rettigheter, uten faglige rettigheter, osv. Å reise kampen mot denne formen for moderne slavehandel er sjølsagt *helt* riktig.

MOT ENHVER IMPORT

Men artikkelen gjør minst to grove avvik: For det første retter den seg mot *enhver form for import* i stedet for å rette seg imot den *storstilte, organiserte* »slavehandel» som monopolkapitalen og staten fikser.

Om to franske rørleggere jobber ei uke på et anlegg på oppdrag er sjølsagt ikke det samme som når 200 franske arbeidere blir ekstremt utnytta, fratatt organisasjonsrett og sosiale goder og brukt i anleggsarbeid i Norge, mens norske arbeidere i området går arbeidsløse.

SOLIDARITETEN I ANNEN REKKE

For det andre – og det er det viktigste – stiller den ikke parolen om *enhet* mellom norske arbeidere og fremmedarbeidere som det *viktigste*. Artikkelen sier riktignok at sånn *enhet* må bygges når fremmedarbeiderne først er i landet, at ingen diskriminering må finne sted, osv. Men artikkelen syder av mistillit til at

fremmedarbeidere kan bli brukt til annet enn streikebrytere, for å si det uten omsvøp. Og den tar først og fremst hensyn til den norske arbeiderklassen – ser alle problemene ut fra dette perspektivet, og gløkker å se spørsmålet først og fremst ut fra arbeiderklassens interesser, enten arbeidere er norske eller jugoslaviske.

»Steng grensene!» blir i virkeligheten et krav »på vegne av det norske proletariatet» til den norske klassestaten om å stanse enhver import.

DA PASSER LENINS ORD

Og da er det grunn til å trekke fra et sitat fra *Lenin* om sosial-sjävinstismen:

»Opportunisme og sosial-sjävinstisme har det samme politiske-ideologiske innholdet – kelasamarbeid i stedet for kelassekampen, avkall på revolusjonære metoder for kamp, hjelp til ens 'egen' regjering i dens vanskelige (embarrassed) situasjon, i stedet for å ta fordel av disse vanskelighetene for på den måten å framskynde revolusjonen» (Fra »Sosialisme og krig», bind 21. Min oversettelse).

»KUL» REAKSJONÆRE LINJE

Denne viktige *bitendensen* ser vi på mange andre måter. I Røde Fane nr. 3/74 finnes et langt og høyre-orientert forsvar for »Steng grensene!». Artikkelen kritiserer »KUL», de ekstremt høyreorienterte pratmakerne av trotskistisk slag. »KUL» ser som kjent på imperialismen som *progressiv* i våre dager. Den »utvikler produktivkreftene». De fnyser som kjent av enhver forsvar av den nasjonale sjølråderetten. For – i følge deres forvirrete hjerner – er den nasjonale sjølråderetten fullstendig avlegs i ei tid da kapitalen vandrer sin progressive gang over landegrensene. »For sånn er jo kapitalismen».

Derfor er pratemakerne også for den storstilte, organiserte slavehandelen som finner sted i dag. Dette måtte de innrømme på et møte i Det Norske Student-

ersamfund i Oslo i vinter. Dvs. de prøvde seg først med å si at det gikk jo ikke an å være for eller mot sårn slavehandel, for »sårn er jo kapitalismen — en kan ikke være for eller mot kapitalismen — — — —. Akkja. Dette eksemplet viser hvor ærerik ml-bevegelsens linje i fremmedarbeider-spørsmålet er i forhold til »KUL» svarte reaksjonære linje, trass i ml-bevegelsens avvik. Men i Røde Fane-artikkelen

arbeidere!» Her er *Hovedvekt* lagt på solidariteten med fremmedarbeiderne, oppfordring til enhet mellom norske arbeidere og fremmedarbeiderne. I virkeligheten er dette en artikkel som står nokså støtt på den proletariske internasjonalismens grunn. Jeg oppfordrer alle til å lese denne artikkelen også.

Begge disse tendensene lever og ånder i ml-prensa lenge før den mest galopperende høyre-

arbeiderne, sjøl om det fortsatt er altfor lite. Faglig Utvalg har gitt ut ei avis på fire språk om fremmedarbeidere og tariffoppgjøret. I Oslo ble det spredd 1. mailposeseddel på fire språk, til fremmedarbeiderne. En glimrende plakat også. En egen seksjon så dagens lys i Faglig 1. maifront. Jøtulstreiken talte sitt tydelige språk, AKP(m-l) og Klassekampen markerte sterkt hvor viktig enheten mellom norske ar-

dekker den nødvendige kritikken av »KUL»s reaksjonære linje over den sosial-sjåvinistiske bitendens

Avviket hadde i den tida mange andre former også: Lite eller ingen propaganda i pressa om fremmedarbeiderne. Lite eller ingenting blei gjort for fremmedarbeiderne i den faglige politiken, i l. maiarbeidet, osv.

Kort sagt: Historia etterlater mange og klare spor om en sosial-sjåvinistisk bitendens av alvorlig art. Adskillig mindre farlig enn »KUL»s kontra-revolusjonære linje, men likevel svært skadelig.

EI BEDRE LINJE EKSISTERTE

Samtidig levde det side om side med denne tendensen ei bedre linje i ml-bevegelsen. La meg nevne bare et par eksempler:

I Klassekampen nr. 4/72 står en ganske bra artikkel med tittelen: »Ingen utvisning av fremmed-

avviksperioden i 73.

Hvordan det kom til uttrykk i partiets programmer vedtatt februar 1973? Det står lite om fremmedarbeiderne her. Slå opp på side 49. Der finner vi en setning i handlingsprogrammet som sier: »Forbud mot organisert import av arbeidskraft fra utlandet. Ingen diskriminering av utenlandske arbeidere i Norge. Fremmedarbeidernes demokratiske rettigheter må sikres.

Det er det hele. Noe annet og mer står det ikke i vedtaka.

VIKTIG FRAMGANG I DAG

Men hvordan står det til i dag? Er det framgang i spørsmålet?

Jeg vil hevde: Ja, så absolutt! Og føye til: Mye »slag» ligger fortsatt rundt omkring.

Først til framgangen: I Klassekampen begynner det å dukke opp mer stoff om fremmed-

beidere og fremmedarbeiderne var. Denne linja vant fram.

Dette viser at partiet tar stadig flere, nesten historisk viktige initiativ i fremmedarbeider-spørsmålet.

MYE SEKTERISME FORTSATT

Så til det mindre positive: Jeg tør påstå at mange i og like rundt partiet fortsatt sitter og »rir» på det sosial-sjåvinistiske avviket. Jeg tror det kommer til uttrykk på flere måter: Liten interesse for spørsmålet. En viss forakt og mistillit til om fremmedarbeidere er

ikke prøver å treke progressive og revolusjonære fremmedarbeidere nærmere til partiet. Heller tvert om: Når de hører om at en fremmedarbeider har sympati for AKP(m-l) og gjerne kunne tenke seg å få en

kontakt, så ser flere kamerater raskt en agent i denne fremmed-arbeideren.

Vel, om jeg nå er usaklig, så får andre rette opp det i neste nummer av TF. Foreløpig holder jeg fast på disse påstandene.

VI HAR ALLE »SLAGG» Å GJØRE OPP MED!

Kamerater! Parolen om at arbeidere i alle land må forene seg er til for at vi skal ta den dødsens alvorlig. La oss ta et oppgjør med den sosial-sjåvinistiske biten-

densen, la oss styrke den lovende utviklinga i partiets fremmed-arbeider-politikk. Vi har alle »slagg» å gjøre opp med!

ligge øverst.

Slik som parolen er utformet er det plass for slike paroler i kvinneseksjonen. For den seksuelle undertrykkinga er også en del av den undertrykkinga kvinner utsettes for. Men å gjøre det til en hovedsak gjennom slike paroler å peke ut mannen til en viktig fiende ville være å ende ut i feministiske linjer.

Da synes jeg faktisk at parola: »Kvinnekamp er klassekamp» er en bedre parole, sjøl om heller ikke den avgrenser seg fra revisjonistiske linjer.

Ja, dette her er bare slike vage motsigelser som jeg går og fundrer over, de er ikke så godt gjennomtenkt. Det kan de først bli når motsigelsen stilles skarpt. Derfor vil jeg oppfordre andre til å ta denne diskusjonen opp i bladet.

Anna.

Kvinneparola 1.Mai er opportunistisk!

1. Mai er arbeiderklassens kampdag, men også alle undertryktes dag. Også kvinnene skal markere dagen og slåss for sine krav.

Kamp mot all kvinneundertrykking er stilt som kvinneparole for årets 1 mai-feiring. Dette er ei allmen parole som kan romme mye, det kan være en god ting, men også en dårlig ting. De andre hovedparolene som er stilt avgrenser seg fra viktige, politisk feilaktige linjer. Men denne parola kan romme alt fra feministisk, revisjonistisk til progressiv kvinnekamp. Dette synes jeg er galt og det virker på

meg som om det er høyre-opportunistiske linjer ute å går. Riktignok skal man mobilisere breit, men dette må ikke skje på bekostning av en riktig politikk. Den nye progressive kvinnebevegelsen har tatt stilling til hvem som er kvinnes venner og hvem som er deres fiender, og den ser klart at monopolkapitalen er kvinnes hovedfiende og at arbeiderkvinnene er de vi må sette i vår ledelse og rette vår politikk inn på. Da ville det være fullstendig feilaktig om vi fikk en kvinneseksjon i 1. mai-toget som »lyste» med paroler som: Nei til tvangspuling. Vi vil

Kamp mot all kvinneundertrykking!

Svar til Anna fra Guri.

Jeg er uenig med Anna når hun hevder at kvinneparola 1. mai var høyreopportunistisk. Jeg mener derimot at »Kamp mot all kvinneundertrykking» er ei riktig parole, og jeg vil kort begrunne hvorfor.

For det første er det ei parole som forteller hva som er kvinnepolitikken vår. Vi er, nemlig for kamp mot all kvinneundertrykking, både mot imperialismen og fascisme, for arbeidsplasser dag-hjem og sjølbestemt abort, mot det reaksjonære kvinnesynet og profittering på kvinnekroppen, og mot seksuell undertrykking. Å hevde at vår kvinnepolitikk bare er kamp mot krise og arbeids-løshet er økonomisme. Kamp mot seksuell undertrykking er ikke feminisme. Det er linja for kampen som eventuelt er feministisk. Anna foreslår at kvinneparola isteden burde vært »Kvinnekamp er klassekamp.» Etter min mening er det en feilaktig parole fordi den ikke sier noe om det *særegne*, at kvinnene er særegent undertrykt og at vi har en særegen kamp å føre. Den

slår bare fast det allmene, nemlig at vår kamp er en del av klassekampen. Derfor blir det ei parole som halter, og som ikke slår fast hva som er kvinnepolitikken vår.

For det andre er »Kamp mot all kvinneundertrykking» ei *enkel* parole. Det er ikke nødvendig med grunnkurs i hverken det ene eller det andre for å forstå hva som menes med den. På klart og usekterisk norsk slår den fast en sak som breie lag av kvinner er opptatt av og vet hva betyr. Derfor *mobiliserer* den, i motsetning til andre kvinneparoler som har vært ute og gått, som f.eks. »Krisa skjerper kvinneundertrykkinga på alle områder.»

For det tredje er »Kamp mot all kvinneundertrykking» ei parole som forener oss med alle de vi ønsker å forene oss med. Nemlig alle de kvinnene som *vil* slåss mot kvinneundertrykkinga, enten det er for daghjem, for sjølbestemt abort eller mot pornospekulantene. Vi stiller ikke som vilkår for samarbeide at folk skal ha det store grepet om linjene i kvinnekampen og ha av-

slørt feminismen og revisjonismen. Vi ønsker enhet med de kvinnene som vil slåss mot undertrykkinga uansett om de er medlemmer av Brød og Roser, Nyfeministene, Norges Husmorforbund eller Kvinnefronten.

Jeg mener at Anna legger opp til ei sekterisk linje for mobilisering av kvinnene til 1. mai. Hun er mer opptatt av å vaksinere toget mot »ville» paroler fra nyfeminister, enn å mobilisere massene og grave djupe grøfter mellom oss og fienden. Ingen paroler, selv ikke AKP(m-l)s prinsippprogram på transparang, kan garantere oss mot provokasjoner i toget. Det kan bare masseoppslutninga om toget og om den politiske linja for toget: enhet på klassekampens grunn.

Annas ide om at hver enkelt parole skal utformes slik at den avgrenser seg fra alle borgerlige og småborgerlige linjer, er i praksis ei linje for å avgrense oss fra alle som ikke står på vår politikk i ett og alt. Og det er ei linje for å gjøre FFF-togene til partimarkeringer.

GURI